

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

คนเป็นทุนทางสังคมสำคัญที่สุดในการกำหนดอนาคตของประเทศ การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องพัฒนาคนให้กลายเป็น “ทุนที่สำคัญ” ที่สามารถนำประเทศสู่ความรุ่งโรจน์ได้ในอนาคต ความหวังของชาติบ้านเมืองจึงอยู่ที่การพัฒนาเด็กและเยาวชนเพื่อให้เขาได้เติบโตขึ้นมาเป็นผู้ใหญ่ที่มีวุฒิภาวะหรือทางสังคมที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างแท้จริงตั้งแต่ พ.ศ. 2557 เป็นต้นมา ทำให้ปริมาณของคนในวัยเจริญพันธุ์และวัยแรงงานที่ขับเคลื่อนระบบการพัฒนาประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559) รวมทั้งการหวังพึ่งพิงเด็กและเยาวชนในการเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศชาติยิ่งมีมากขึ้น เนื่องจากการพัฒนาสังคมคือการเตรียมเด็กและเยาวชนภายในวันนี้ให้เป็นผู้ใหญ่ที่ดีในวันหน้า ประเทศไทยมีนโยบายและแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาเด็กและเยาวชน เริ่มขึ้นครั้งแรกในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525 -2529) ทิศทางของแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาตินั้นสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีจุดเน้นในการพัฒนาเด็กและเยาวชน และป้องกันแก้ไขปัญหาสองต่อความต้องการของกลุ่มเป้าหมายตามสภาพการณ์ ในห้วงเวลานั้นๆ (คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ, 2554) แต่จากการสำรวจข้อมูลในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา พบว่าสังคมไทยในอนาคตมีแนวโน้มที่อาจนำไปสู่สังคมล่มสลาย เนื่องจากปัจจุบันมีปัญหาที่เกิดกับเด็กและเยาวชนไทยในชั้นที่ต้องเร่งแก้ไขและกระทบกับเด็กจำนวนมากโดยปัญหาเด็กและเยาวชนไทยที่เกิดจากพฤติกรรมเบี่ยงเบน เช่น เรื่อง เพศสัมพันธ์ ติดเหล้า บุหรี่ ยาเสพติด ทะเลาะวิวาท ฆ่าตัวตาย เล่นการพนัน เที่ยวเตร่สถานบันเทิง ติดเกม อินเทอร์เน็ต เข้าถึงสื่อลามกอนาจารหรือสื่อที่แสดงความรุนแรง และขับรถเร็ว (สำนักประชาสัมพันธ์เขต 1 ขอนแก่น, 2558)

สาเหตุของปัญหาของเด็กและเยาวชนนั้นเกิดจากสภาพปัจจุบันของโลกที่มีความเจริญก้าวหน้าด้วยเทคโนโลยีต่างๆ แบบก้าวกระโดด โดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology Revolution) ทำให้มี “การเกิดขึ้นของสังคมเครือข่าย” (The Rise of the Network Society) จนทั้งโลกสามารถเชื่อมต่อสื่อสารกันได้โดยรวดเร็ว ประกอบกับการที่ประเทศต่างๆ เกือบทั่วโลกได้หันมาใช้ระบบเศรษฐกิจตามแนวคิดของสังคมทุนนิยมอุตสาหกรรมที่ให้ความสำคัญกับระบบการตลาด (Market Economy) จึงมุ่งเน้นเรื่องความมั่งคั่งของชาติ และการบริโภคเสพความสุขทาง

วัตถุมากกว่าการมุ่งเน้นความมั่งคั่งและยั่งยืนของมนุษย์และระบบนิเวศ ซึ่งก่อให้เกิดเป็นภาวะวิกฤติ ทั้งระบบโครงสร้าง เศรษฐกิจ การเมือง สังคม ความล่มสลายของความสัมพันธ์ ตลอดจนธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างลึกซึ้ง ซึ่งสถานการณ์ทวีความซับซ้อนรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ เป็นยุคของการแข่งขันชิงดีชิงเด่นด้านวัตถุนิยมอย่างแท้จริง (อุทัย ดุลยเกษม, 2546; สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ, 2549; สมโชค เจริญการ, 2553; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553; Appadurai, 1996; Capra, 2002; Huang, 2008 อ้างถึงใน พนิตศรี ศรีเชื้อ, 2558) ส่งผลให้อัตราการพึ่งพิงมีแนวโน้มสูงขึ้น การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างครอบครัวไทยและสภาพแวดล้อมเด็กและเยาวชนในการดำเนินชีวิตของครอบครัว มีการเปลี่ยนแปลงที่ทั้งพ่อและแม่ต้องแสวงหารายได้ ทำให้ไม่สามารถอบรมเลี้ยงดูบุตรได้เท่าที่ควร ส่งผลให้เด็กไม่ได้รับการดูแลที่เพียงพอ ประกอบกับค่านิยม นิยมความสุขทางวัตถุ การเลียนแบบวัฒนธรรมตะวันตกที่มีอิสระในการแสดงออก ทำให้เด็กและเยาวชนที่มีวุฒิภาวะทางความคิดและอารมณ์ยังน้อย (คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ, 2554) จึงไม่สามารถแยกได้ว่าสิ่งใดถูก สิ่งใดผิด แก้ปัญหาเบื้องต้นไม่ได้ เหวง เสร้า บางรายมีชีวิตอยู่เพียงผู้เดียว ไม่รู้จะปรึกษาใคร และอาจเข้าไปอยู่ในกลุ่มเพื่อนหรือกลุ่มบุคคลที่คิดว่าให้คำแนะนำปรึกษาได้ ถึงแม้จะเป็นเส้นทางที่ผิดแต่ช่วยให้เขาเกิดความสบายใจ แม้จะต้องทำให้เขาต้องกระทำในสิ่งที่ตนเองอาจรู้เท่าไม่ถึงการณ์ (มติชนออนไลน์, 2560) สอดคล้องกับผลการศึกษาของโครงการศึกษาสถานการณ์และการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ม.ป.ป.) ที่พบว่าเด็กและเยาวชนนิยมเสพยาเสพติด พบสาเหตุ เรียงตามลำดับดังนี้ จากการอยากลอง เพื่อนชวน-เอาอย่างเพื่อน ขาดความรักความอบอุ่นจากครอบครัว เจอเหตุการณ์เลวร้ายในชีวิต เครียดวิตกกังวล เรียนไม่เก่ง และสาเหตุอื่นๆ ตามลำดับ เด็กและเยาวชนจึงถูกดึงดูดจากสิ่งจูงใจภายนอกครอบครัวโดยง่าย ขบวนการของยาเสพติดจึงได้เข้ามาแทรกและทดแทนสิ่งที่ขาดไปของเด็กและเยาวชน

ปัญหาที่สำคัญที่กำลังเกิดขึ้นในชุมชน คือ ยาเสพติด (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และยูนิเซฟ, ม.ป.ป.) โดยเฉพาะยาบ้า ซึ่งเป็นยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 ซึ่งเป็นยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง นอกจากจะมีการเพิ่มจำนวนของผู้ป่วยทั้งอยู่ในและนอกสถานพยาบาลเป็นอันดับหนึ่งของผู้ป่วยยาเสพติดทุกประเภท (สถาบันธัญญรักษ์, 2554) จึงถือได้ว่ายาเสพติดได้เข้ามาแพร่หลายในสังคมเป็นวงกว้าง สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการมีบทลงโทษผู้กระทำผิดไม่เด็ดขาด รัฐไม่จริงจังกับการปราบปราม เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ให้ความร่วมมือ กิจกรรมการณรงค์ต่อต้านยาเสพติดไม่ต่อเนื่อง และสมาชิกในครอบครัวติดยาเสพติดและช่องทางในการแจ้งเบาะแสมีน้อย (ชัยฤทธิ์ ศรีวาริรัตน์, 2556) ซึ่งนอกจากผู้ใหญ่จะติดยาเสพติดแล้ว ก็ยังมีเยาวชนไทยอายุน้อยๆ ลงไปติดยาเสพติดเหล่านี้อีกด้วย สอดคล้องกับศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ (ม.ป.ป.) ที่ได้รายงานสถานการณ์ผู้ป่วยสารเสพติดจำแนกตามกลุ่มอายุ 0-14 ปี

ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2557-2559 พบว่า จำนวนผู้ป่วย คิดเป็นร้อยละ 2.04, 2.56 และ 2.34 ตามลำดับ เสดยาบ้า คิดเป็นร้อยละ 0.72, 0.52 และ 0.63 ตามลำดับ สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดปี 2560 ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม (ม.ป.ป.) ที่กล่าวว่า ประเทศไทยยังคงประสบปัญหาสำคัญ คือ ปัญหายาเสพติด และการใช้ยาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน ที่ยังไม่มีมาตรฐานระบบการป้องกันและควบคุมที่ดี การแพร่ระบาดในหมู่บ้านชุมชน ซึ่งนำมาสู่ปัญหาความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนทั่วไป และกำหนดให้มีแผนงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้กับเด็กและเยาวชนตั้งแต่ในระดับปฐมวัยขึ้น จะเห็นได้ว่าทิศทางปัญหาสารเสพติดไว้ว่ามีความรุนแรงขึ้นและขยายวงกว้างจากเด็กและเยาวชนมาถึงกลุ่มเด็กเล็กมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งเป็นสัญญาณอันตรายที่ทุกคนต้องให้ความร่วมมือกันแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างจริงจัง

เด็กและเยาวชนอาจเริ่มเข้าไปใช้ยาเสพติดเนื่องมาจากมีความทุกข์ในใจ ไม่มีความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าในตนเอง คิดว่าตนเองมีปมด้อย ขาดความรักความเอาใจใส่จากครอบครัว ปัญหาจากการอบรมเลี้ยงดู ประชดครอบครัว ปัญหาเศรษฐกิจ ใช้ยาเสพติดเพื่อเปลี่ยนอารมณ์หรือการรับรู้ของตน นอกจากนี้ยังพบว่า เป็นเรื่องของความอยากรู้อยากลอง ความเป็นวัยรุ่นทำให้เขาอยากลองในสิ่งแปลกใหม่ ร่วมกับอีกปัญหาหนึ่งคือการตามเพื่อน ปัจจุบันมีเด็กบางคนหันเข้าไปหายาเสพติดเลียนแบบตัวอย่างในสังคมเพียงเพราะรู้สึกว่ามีใครๆ เขาก็ทำกันเป็นเรื่องธรรมดา ไม่เห็นจะแปลกอะไร ทำให้ตัดสินใจผิดพลาดกลายเป็นเหยื่อของสารเสพติด และเป็นปัญหาของสังคมที่ยังแก้ไขไม่ได้ ผลพวงของปัญหายาเสพติดไม่ได้หยุดแค่ปัญหายาเสพติดเพราะมันจะส่งผลไปยังปัญหาอื่นๆ ตามมา ซึ่งเพิ่มระดับความรุนแรงมากขึ้น เช่น การมีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่อายุยังน้อย ทำให้มีภาวะการตั้งครรภ์ในวันอันไม่ควร ตามมาด้วยปัญหาการทำแท้ง ปัญหาโรคเอดส์ (ลักษณะ พงษ์ภุมมา, 2017) โสเภณีเด็ก ตลอดจนปัญหาการลักเล็กขโมยน้อย ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว โจรกรรมฆาตกรรม ทำให้กลายเป็นโจรและอาชญากรต่อไป โรคทางจิตเวช รวมทั้งปัญหาทางบุคลิกภาพ การปรับตัว ปัญหาจิตใจด้านอื่นๆ ที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาสังคมอื่นๆ อีกมากมาย มีจุดเริ่มต้นจากการใช้ยาเสพติด (กระทรวงสาธารณสุข, 2561) และมีแนวโน้มของผู้รับสารบำบัดฟื้นฟูยาเสพติดจะเพิ่มขึ้นในทุกๆ ปี (สุรินทร์พร ลิขิตเสถียร, 2553)

ปัญหายาเสพติดให้โทษนี้จึงมีผลกระทบอย่างยิ่งต่อการพัฒนาสังคมไทย นับว่าเป็นการสูญเสียทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการปกครอง เพราะนอกจากผู้เสพยาเสพติดทั้งหลายนี้ จะสามารถประกอบอาชีพทำการทำงานต่างๆ ไม่ได้แล้ว ยังก่ออาชญากรรม ทำให้เกิดปัญหาต่อสังคมกระทบกระเทือนต่อประชาชนผู้ไม่ได้เสพยาเสพติด ดังนั้นอันตรายร้ายแรงของยาเสพติดมิใช่จะเกิดมีแต่เฉพาะผู้ติดยาเสพติดเท่านั้น แต่ยังเป็นภัยอันตรายอย่างใหญ่ยิ่งต่อความสงบสุขของสังคมและ

ความมั่นคงของประเทศชาติ บ่อนทำลายทรัพยากรและความมั่นคงของประเทศชาติและสังคม และไม่ใช่เป็นปัญหาเฉพาะประเทศใดประเทศหนึ่งโดยเฉพาะ (สถาบันธัญญารักษ์, 2554) อีกต่อไป

เหตุการณ์ในลักษณะนี้สะท้อนว่าเด็กและเยาวชนผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดนั้นยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเหมาะสม อันส่งผลต่อการแยกแยะประโยชน์ โทษ และตัดสินใจกระทำในสิ่งที่เกิดโทษให้แก่ตนเองและผู้อื่น (ธวัชชัย โตสิตระกูล และปราณี พงศ์ไพบุลย์, 2558) การที่มีความรู้ความเข้าใจ จะทำให้สามารถคิดได้อย่างถูกต้อง คิดดี คิดเป็นและเห็นตรง จนกระทั่งสามารถแก้ไขปัญหาชีวิตได้ด้วยตนเองด้วยความถูกต้อง (พระไพศาล วิสาโล, 2559) ตลอดจนมีทัศนคติได้อย่างถูกต้องเหมาะสม การให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง นับได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนรู้อย่างแท้จริง (ชนัท ธาติทอง, 2559) ดังนั้นการพัฒนาเด็กและเยาวชนด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง และจำเป็นต้องดำเนินการให้เกิดขึ้น

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่งของประเทศ ได้มีการดำเนินงานในหลายๆ หน่วยงาน ในทุกวิถีทางที่จะป้องกันและปราบปรามไม่ให้มีการเสพ การซื้อขาย และการผลิตยาเสพติด แต่เนื่องจากปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาใหม่ที่มีความยุ่งยากและสลับซับซ้อน การดำเนินการจึงจำเป็นต้องวางแผนสำหรับดำเนินงานในแต่ละด้านอย่างรอบคอบ ครบวงจร และมีประสิทธิภาพ โดยทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องบูรณาการในการดำเนินงาน (คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ, 2554) จึงจะช่วยลดปัญหานี้ลงได้ ส่วนวิธีการในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เกิดความรู้ความเข้าใจและเกิดความตระหนักรู้ในปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับตนเองและสังคมนั้น ต้องมีวิธีการและมีมาตรการเฉพาะพร้อมกับการดำเนินการอย่าง ซึ่งแนวคิดนี้ ญัฐธิดา เดชมิตร (2559) กล่าวว่า การดำเนินการของผู้เกี่ยวข้องควรที่จะมีกระบวนการในการฝึกฝนทักษะการปฏิบัติในรูปแบบต่างๆ เช่น ผ่านรูปแบบที่สอนน้อง กิจกรรมการสร้างการอดทนอดกลั้นต่อการถูกชักชวน กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับยาเสพติด

เทศบาลตำบลปากปวน เป็นหน่วยงานส่วนท้องถิ่นตามการกระจายอำนาจการบริหาร การเมืองการปกครองกำลังเป็นการเมืองภาคประชาชนที่มีบทบาทสำคัญมากขึ้น รับการถ่ายโอนทั้งในเรื่องสาธารณสุข การศึกษา สาธารณูปโภค ความมั่นคงปลอดภัย ให้กับประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่บริการทุกเพศทุกวัย ผู้นำหน่วยงานท้องถิ่นที่มีวิสัยทัศน์จะให้ความสำคัญกับการเตรียมประชาชนผู้เยาว์วัยให้เป็นพลเมืองให้เป็นคนที่มีคุณภาพ มีวิสัยทัศน์ รักท้องถิ่น เพื่อคุณภาพชีวิตและความเจริญของท้องถิ่น ถู่ว่าปัญหายาเสพติดเป็นภารกิจที่สำคัญ จึงเสนอให้กระบวนการในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดของเด็กและเยาวชน เป็นทางเลือกสำหรับเด็กและเยาวชนที่อยู่ในพื้นที่ให้บริการ และจะก่อให้เกิดผลเชิงบวกต่อเด็กและเยาวชน และชุมชน เป็นกระบวนการนำร่องกระบวนการพัฒนาความรู้ความเข้าใจ ใช้แนวคิดที่สำคัญ คือ การระดมความคิดเห็นของกลุ่มบุคคลจากทุกภาคที่อยู่ในชุมชน เพื่อให้ได้แนวทางในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านยาเสพติด

ของเด็กและเยาวชน ขณะเดียวกันก็จะได้รับความร่วมมือในการพัฒนา เครื่องมือ และอื่นๆ ที่สอดคล้องกับ เป้าประสงค์เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลปากปวน อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย
2. เพื่อศึกษาผลของแนวทางการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลปากปวน อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย

คำถามการวิจัย

1. กระบวนการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลปากปวน อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลยเป็นอย่างไร
2. แนวทางการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลปากปวน อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลยเป็นอย่างไร

ขอบเขตในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง กระบวนการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลปากปวน อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย ในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการวิจัยภาคสนาม (**Field Research**) มุ่งศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ หลักการวิธีการเสริมสร้างและแนวคิดวิธีการเสริมสร้างที่เหมาะสมกับบริบทของเทศบาลตำบลปากปวน อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย โดยกำหนดขอบเขตดังนี้

1. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัย และการวิจัยภาคสนาม (**Field Research**) การประชุมระดมความคิดเห็น มีขอบเขตของงานวิจัยด้านกระบวนการในการสร้างเสริมความรู้ความเข้าใจโดยใช้การสนทนากลุ่มเพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของบริบท วิธีการในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดให้กับเด็กและเยาวชนในพื้นที่ นำไปสู่การกำหนดเนื้อหา กิจกรรม สื่อการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้

2. กลุ่มเป้าหมาย

ได้กำหนดขอบเขตกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

2.1 กลุ่มผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลปากปวน อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย ได้แก่ ผู้แทนหน่วยงานองค์กรต่างๆ และบุคคลสำคัญในพื้นที่ ได้แก่ เทศบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ตำรวจ นักวัฒนธรรม ปราชญ์ชาวบ้าน ครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา และสมาชิกสภาเด็กและเยาวชน จำนวน 35 คน

2.2 กลุ่มเด็กและเยาวชนในสถานศึกษาพื้นที่เทศบาลตำบลปากปวน ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านปากปวน อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย จำนวน 20 คน

3. ขอบเขตด้านพื้นที่ในการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการศึกษาด้านพื้นที่ไว้ คือ ทำการศึกษาผู้นำชุมชน ในเขตพื้นที่ของเทศบาลตำบลปากปวน อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เด็กและเยาวชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด
2. เด็กและเยาวชนในสถานศึกษาพื้นที่เทศบาลตำบลปากปวนมีกิจกรรมเสริมในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีกระบวนการและแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจเด็กและเยาวชนด้านยาเสพติด
4. หน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องมีข้อมูลสถานการณ์ยาเสพติดและกระบวนการแก้ปัญหา ยาเสพติดโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบในการพิจารณาวางแผนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคมในอนาคต

นิยามศัพท์เฉพาะ

กระบวนการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด หมายถึง ขั้นตอนในการดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด ด้วยการระดมความคิดเห็น การปฏิบัติ การตรวจสอบผลการปฏิบัติ และการนำเสนอกระบวนการพัฒนาเด็กและเยาวชนด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด

แนวทางการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด หมายถึง กิจกรรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดของเด็กและเยาวชน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลปากปวน อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย จากแนวคิดการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง (Experiential Learning) ด้วยเทคนิคการศึกษาดูงาน และเทคนิคการมอบหมายงาน ประกอบไปด้วย 3 กิจกรรม คือ 1) กิจกรรมปฐมนิเทศ 2) จุดจบของนักเสพนักค้า และ 3) กิจกรรมวางแผนชีวิตเพื่อชีวิต ใช้เวลา 12 ชั่วโมง

ความรู้ความเข้าใจด้านยาเสพติด หมายถึง ความรู้ความเข้าใจในลักษณะของโทษและพิษภัยของยาเสพติดทางกฎหมาย และทางการแพทย์/สาธารณสุข

ยาเสพติด หมายถึง ยาบ้า

กลุ่มผู้นำชุมชน หมายถึง ผู้แทนหน่วยงานองค์กรต่างๆ และบุคคลสำคัญในพื้นที่ ได้แก่ เทศบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ตำรวจ นักวัฒนธรรม ปราชญ์ชาวบ้าน ครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา และสมาชิกสภาเด็กและเยาวชน

เด็กและเยาวชน หมายถึง เด็กและเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาในสถานศึกษาพื้นที่เทศบาลตำบลปากปวน